

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach kryzysowych w szkole w Publicznym Gimnazjum nr 1 w Siedlcach

Podstawy prawne stosowanych procedur:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991r o Systemie Oświaty (Dz.U. nr 67 poz.329 z póź. zmianami);
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. nr 24 poz. 128);
3. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U. nr 35 poz.228 z póź. zmianami).
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2012, poz.1356).
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 poz. 875).
6. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r.w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. 2003 r. Nr 26, poz. 226).
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.
8. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015 poz. 1249)
10. Rozporządzenie MEN i S z dnia 19 lipca 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartościach rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. Nr 121 z 2002 r. , poz.1073).

Działania interwencyjne

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków (narkotyki, leki, dopalacze lub inne substancje psychotropowe) w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące działania:

1. Ustala dane personalne ucznia.
2. Przekazuje uzyskane informacje wychowawcy klasy.
3. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora oraz pedagoga szkolnego.
4. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i przekazuje im uzyskane informacje.
5. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi. W spotkaniu mogą uczestniczyć inne osoby wskazane przez wychowawcę lub rodziców/opiekunów prawnych ucznia (pedagog szkolny, dyrektor szkoły, psycholog, kurator sądowy itd.). Wychowawca informuje ucznia o konsekwencjach i zobowiązuje go do zaniechania negatywnego postępowania. Rodziców/opiekunów prawnych zaś zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom/opiekunom prawnym ucznia skierowanie dziecka do specjalisty (psycholog, psychiatra, terapeuta itp.). Wychowawca sporządza notatkę, którą podpisują wszystkie osoby biorące udział w spotkaniu.
6. Jeżeli rodzice/opiekunowi prawni odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd (Wydział Rodzinny i Nieletnich) lub policję (wydział ds. nieletnich).
7. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy ucznia z pedagogiem, psychologiem, podpisanie kontraktu z uczniem, rozmowa z rodzicami/opiekunami prawnymi, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd (Wydział Rodzinny i Nieletnich) lub policję (wydział ds. nieletnich). Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
8. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

II. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń, będący pod wpływem alkoholu, narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychotropowych, powinien podjąć następujące działania:

1. Ustala dane personalne ucznia.
2. Powiadamia wychowawcę klasy.
3. Stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone życie zdrowie tego ucznia i innych - odizolowuje go od reszty uczniów i ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego.
4. Wzywa pielęgniarkę w celu ewentualnego udzielenia uczniowi pomocy medycznej.
5. Powiadamia dyrektora i pedagoga szkolnego.
6. Dyrektor wzywa policję w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia u ucznia.

7. Wychowawca zawiadamia telefonicznie rodziców/opiekunów prawnych ucznia. Jednocześnie zobowiązuje ich do odebrania dziecka ze szkoły, w przypadku gdy ucznia nie zabrała wcześniej policja lub pogotowie.
8. Gdy rodzice/opiekunowie prawni odmawiają odebrania dziecka bądź kontakt z nimi jest niemożliwy, albo zachowanie nieletniego przed przybyciem rodziców stwarza zagrożenie dla niego samego lub innych dyrektor przekazuje ucznia funkcjonariuszom policji. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin).
9. Wychowawca ustala termin spotkania z rodzicami/opiekunami prawnymi i z uczniem w celu wyjaśnienia sytuacji. W spotkaniu mogą uczestniczyć inne osoby wskazane przez wychowawcę lub rodziców/opiekunów prawnych ucznia (pedagog szkolny, dyrektor szkoły, psycholog, kurator sądowy itd.). Wychowawca informuje ucznia o konsekwencjach i zobowiązuje go do zaniechania negatywnego postępowania. Rodziców/opiekunów prawnych zaś zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Wychowawca sporządza notatkę, którą podpisują osoby biorące udział w spotkaniu.
10. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły powiadamia o tym policję (wydział ds. nieletnich) lub sąd (Wydział Rodzinny i Nieletnich). Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, dopalacz lub inną substancję psychoaktywną powinien podjąć następujące działania:

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji nauczyciel niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia w formie notatki.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, dopalacz lub inną substancję psychoaktywną powinien podjąć następujące działania:

1. Nauczyciel ustala dane personalnie ucznia i powiadamia wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły o zajściu.
2. Wychowawca ma prawo żądać, w obecności innej osoby (np. pedagog szkolny, dyrektor), aby uczeń przekazał mu tę substancję.
3. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, dyrektor bezzwłocznie przekazuje ją do jednostki policji w celu ustalenia rodzaju substancji.

4. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania substancji, dyrektor wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znaną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
5. Wychowawca wzywa rodziców/opiekunów prawnych ucznia do natychmiastowego stawiennictwa w szkole i przeprowadza rozmowę z uczniem w celu ustalenia, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję, informuje o konsekwencjach i zobowiązuje ucznia do zaniechania dalszych takich działań. Rodziców/opiekunów prawnych zaś zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować skierowanie dziecka do specjalisty. W spotkaniu mogą uczestniczyć inne osoby wskazane przez wychowawcę lub rodziców/opiekunów prawnych ucznia (pedagog szkolny, dyrektor szkoły, psycholog, kurator sądowy itd.). Wychowawca sporządza notatkę, którą podpisują wszyscy uczestnicy spotkania.
6. Wychowawca systematycznie monitoruje sytuację ucznia.

V. W przypadku, gdy uczeń posiada i/lub używa wyrobów tytoniowych, nauczyciel powinien podjąć następujące działania:

1. Ustala dane personalne ucznia, zabezpiecza dowody.
2. Powiadamia wychowawcę klasy i przekazuje dowody.
3. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia, przeprowadza z wychowankiem rozmowę dyscyplinującą i wpisuje uwagę.
4. W przypadku kolejnego kontaktu ucznia z nikotyną i/lub posiadania przez niego wyrobów tytoniowych wychowawca informuje pedagoga szkolnego oraz wzywa rodziców/opiekunów prawnych do szkoły.
5. Wychowawca w obecności rodzica/opiekuna prawnego ucznia i pedagoga szkolnego przeprowadza z uczniem rozmowę, informuje o konsekwencjach, zobowiązuje ucznia do zaniechania takiego postępowania, udziela nagany, a rodziców/opiekunów prawnych zobowiązuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Wychowawca sporządza notatkę, którą podpisują wszyscy biorący udział w spotkaniu.
6. W przypadku powtarzających się sytuacji wychowawca może zaproponować skierowanie dziecka do specjalisty.

VI. W przypadku stwierdzenia faktu palenia i/lub posiadania e-papierosa przez ucznia nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Ustala dane personalne ucznia, zabezpiecza dowody.
2. Powiadamia wychowawcę klasy i przekazuje e-papierosa.
3. Wychowawca powiadamia dyrektora szkoły oraz pedagoga szkolnego o zajściu, wzywa rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły.
4. Wychowawca w obecności rodziców/opiekunów prawnych ucznia i pedagoga szkolnego przeprowadza z uczniem rozmowę dyscyplinującą, informuje o konsekwencjach, zobowiązuje ucznia do zaniechania niewłaściwego postępowania, udziela nagany, a rodziców/opiekunów prawnych zobowiązuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Wychowawca sporządza notatkę, którą podpisują wszyscy

biorący udział w spotkaniu, zabezpieczonego e-papierosa przekazuje rodzicom/opiekunom prawnym wychowanka.

5. W przypadku ponownego łamania zasad dyrektor szkoły udziela uczniowi nagany, co skutkuje obniżeniem oceny zachowania w danym miesiącu.
6. W przypadku powtarzających się sytuacji wychowawca może zaproponować skierowanie dziecka do specjalisty.

VII. W przypadku, gdy nauczycieli ujawni przypadek agresji (słownej lub fizycznej), powinien podjąć następujące działania:

1. Przerzywa agresywne zachowania i rozdziela uczestników zajęcia.
2. Ustala dane personalne uczestników zajęcia.
3. Informuje wychowawcę klasy (w razie nieobecności wychowawcy w szkole pedagoga szkolnego lub dyrektora, którzy następnie informuje o fakcie wychowawcę).
4. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia.
5. W przypadkach, gdy agresja jest skierowana na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu, wychowawca wraz z uczniem ustala, w jaki sposób uczeń może naprawić (zminimalizować) efekty swojego działania. Informuje o ustaleniach dyrektora szkoły, pedagoga i rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
6. W przypadku, gdy agresja skierowana jest przeciwko drugiemu człowiekowi wychowawca przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia (rozmowy odbywają się oddzielnie ze sprawcą, oddzielnie z poszkodowanym). Wychowawca ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia. Informuje o ustaleniach dyrektora szkoły, pedagoga i poszkodowanego oraz rodziców/opiekunów prawnych uczniów biorących udział w zdarzeniu.
7. W poważnych przypadkach obowiązują procedury postępowania obowiązujące w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego – przedstawione poniżej:

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- nauczyciel powiadamia wychowawcę, pedagoga szkolnego i dyrektora,
- przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) wychowawcy, pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi pod opiekę,
- wychowawca ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia i przekazuje uzyskane informacje pedagogowi szkolnemu,
- wychowawca, pedagog szkolny lub dyrektor powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia-sprawcy o zajściu,
- dyrektor lub pedagog powiadamia policję, w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- dyrektor zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je policji.

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

- nauczyciel oddaje poszkodowanego pod opiekę pielęgniarki, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń lub sam udziela pierwszej pomocy (przedmedycznej),
- powiadamia wychowawcę, pedagoga szkolnego i dyrektora,
- pielęgniarka lub dyrektor wzywa pogotowie, w przypadku gdy obrażenia są ciężkie,
- wychowawca, pedagog szkolny lub dyrektor powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia o zajściu,
- dyrektor wzywa niezwłocznie policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji policji.

UWAGA!

W przypadku, gdy agresja skierowana w kierunku nauczyciela, obowiązują procedury jak przy znieważeniu funkcjonariusza publicznego (przestępstwo z art. 226 *Kodeksu karnego*, ścigane z urzędu).

VIII. W przypadku ujawnienia/zgłoszenia zjawiska cyberprzemocy lub stalkingu nauczyciel powinien podjąć następujące działania:

1. Ustala okoliczności zdarzenia i przekazuje uzyskane informacje wychowawcy klasy.
2. Wychowawca razem z nauczycielem informatyki zabezpiecza dowody przemocy – treść wiadomości, datę i czas jej otrzymania i jeśli to możliwe – dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
3. Wychowawca klasy powiadamia pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
4. W przypadku, gdy zostało złamane prawo (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.) lub gdy tożsamości sprawcy nie udało się ustalić bądź sprawca nie jest uczniem naszej szkoły, dyrektor powiadamia policję i rodziców/opiekunów prawnych ucznia-ofiary, w kompetencji których leżą dalsze działania.
5. W przypadku gdy sprawcą cyberprzemocy/stalkingu jest uczeń naszego gimnazjum, wychowawca wzywa rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadza z uczniem rozmowę w celu ustalenia przyczyn zajścia i form zadośćuczynienia. Informuje ucznia o konsekwencjach i zobowiązuje go do zaniechania negatywnego postępowania, a rodziców/opiekunów prawnych do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W razie potrzeby kieruje ucznia do specjalisty (np. psycholog, terapeuta). W spotkaniu mogą uczestniczyć inne osoby wskazane przez wychowawcę lub rodziców/opiekunów prawnych ucznia (pedagog

szkolny, dyrektor szkoły, psycholog, kurator sądowy itd.). W czasie rozmowy wychowawca sporządza notatkę, którą podpisują osoby biorące udział w spotkaniu.

6. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia o podjętych działaniach i ustaleniach.
7. Poszkodowany uczeń oraz sprawca cyberprzemocy/stalkingu otrzymują pomoc ze strony wychowawcy, pedagoga i w razie potrzeby psychologa.
8. Wychowawcy uczniów biorących udział w zajęciu monitorują dalsze zachowania i postępowanie uczniów.
9. Dyrektor szkoły pisemnie powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich o sprawie w sytuacji gdy:
 - 1) rodzice/opiekunowie prawni sprawcy cyberprzemocy/stalkingu odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania lub gdy do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji ucznia;
 - 2) gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów.

W polskim kodeksie karnym *stalking* (zdefiniowany jako uporczywe nękanie powodujące uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotne naruszenie prywatności).

Cyberstalking – to określenie zjawiska używania Internetu i innych mediów elektronicznych do nękania. Zjawisko to jest definiowane jako cyberprzemoc popełniana przez stalkera. Sprawca jako narzędzia używa technologii informacyjnej, w szczególności Internetu, by dręczyć pojedynczą osobę, grupę osób lub całą organizację. Zachowania te obejmują również: fałszywe oskarżenia, nielegalny monitoring, pogrożki, kradzież tożsamości, uszkodzenia sprzętu lub danych, narzucanie się z seksualnymi intencjami i gromadzenie informacji o pokrzywdzonym celem dręczenia.

Od 6 czerwca 2011 r. cyberprzemoc i stalking stanowią przestępstwo, zagrożone karą pozbawienia wolności do 3 lat (art. 190a § 1 k.k.) lub w przypadku doprowadzenia ofiary do próby samobójczej – do 10 lat.

IX. W przypadku, gdy nauczycieli ujawni przypadek kradzieży/zaginięcia na terenie szkoły, powinien podjąć następujące działania:

1. Ustala okoliczności zdarzenia – udziela pomocy i wsparcia poszkodowanemu.
2. Powiadamia wychowawcę, który informuje o zajęciu pedagoga szkolnego i dyrektora.
3. Wychowawca, pedagog szkolny i dyrektor podejmują próbę ustalenia sprawców kradzieży.
4. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego i rodziców/opiekunów prawnych sprawcy (jeśli sprawca jest znany), wzywa ich do szkoły i wspólnie ustalają formę zadośćuczynienia za poniesione szkody. Jeśli uczeń-sprawca czynu uchyla się od zadośćuczynienia, dyrektor zawiadamia policję.
5. W przypadku zaginięcia rzeczy z szatni – okrycie wierzchnie lub obuwie, rodzice/opiekunowie prawni ucznia sami informują ubezpieczyciela (informacja o aktualnym ubezpieczycielu znajduje się w sekretariacie szkoły).

UWAGA:

Powyższa procedura nie obowiązuje w przypadku kradzieży lub zaginięcia rzeczy wartościowych, za które szkoła nie ponosi odpowiedzialności, takie jak telefon komórkowy i inne urządzenia elektroniczne. Wówczas rodzice sami zawiadamiają policję, w kompetencji której leży dalszy tok postępowania.

X. W przypadku, gdy nauczycieli ujawni przypadek dewastacji mienia na terenie szkoły, powinien podjąć następujące działania:

1. Ustala okoliczności zajścia, zabezpiecza ślady.
2. Powiadamia dyrektora i przekazuje uzyskane informacje.
3. Dyrektor, pedagog szkolny oraz wychowawcy podejmują próbę ustalenia sprawców dewastacji mienia.
4. W przypadku ujawnienia sprawcy dyrektor wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i wspólnie ustalają formę zadośćuczynienia za poniesione szkody. Jeśli uczeń-sprawca czynu uchyła się od zadośćuczynienia albo ponownie dokonuje czynu dyrektor zawiadamia policję.

XI. W przypadku, gdy nauczycieli zauważy lub zostanie poinformowany przez ucznia szkoły o „obcym” w szkole, powinien podjąć następujące działania:

1. Ustala powody obecności osoby postronnej w szkole poprzez bezpośrednią rozmowę.
2. W przypadku powstania wątpliwości lub ujawnienia niepokojących zachowań podejmuje próbę nakłonienia osoby „obcej” do opuszczenia szkoły.
3. Jeśli „obcy” nadal przebywa na terenie szkoły, nauczyciel podejmuje działania mające na celu zabezpieczenie uczniów i pracowników przed ewentualnymi negatywnymi skutkami zachowań osoby postronnej i powiadamia pedagoga szkolnego lub dyrektora.
4. Jeśli na prośbę pedagoga szkolnego lub dyrektora osoba „obca” nadal nie chce opuścić szkoły lub jej zachowanie stwarza zagrożenie dla zdrowia lub życia innych, dyrektor wzywa policję lub straż miejską.

XII. W przypadku, gdy uczeń nie realizuje obowiązku szkolnego, powinno podjąć się następujące działania:

a) w przypadku, gdy uczeń systematycznie uchyła się od obowiązku szkolnego:

1. Wychowawca kontaktuje się z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia jeżeli nieobecność ucznia nie zostanie usprawiedliwiona w wyznaczonym terminie (patrz: WSO) w celu wyjaśnienia przyczyn nieobecności.
2. W przypadku wagarowania przez ucznia wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania i informuje o konsekwencjach wagarowania. Rodziców zobowiązuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom rozmowę dziecka

z psychologiem lub skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki.

3. W przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna prawnego z wychowawcą (nie można skontaktować się z rodzicem/opiekunem prawnym lub gdy rodzic/opiekun prawny nie chce przyjść do szkoły), wychowawca informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, który kieruje listem poleconym wezwaniem do szkoły w celu wyjaśnienia przyczyn nieobecności, wezwaniem do posyłania dziecka do szkoły oraz informację, że niespełnienie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym.
4. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, a rodzic/opiekun prawny nie stawia się na wezwanie dyrektora szkoły kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest właściwa gmina. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna, która może być nakładana kilkakrotnie (Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – Dz. U. z 1996 r. nr 146, poz. 680).
5. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, a rodzic/opiekun prawny stwierdza w czasie rozmowy z wychowawcą, że nie potrafi wyegzekwować tego obowiązku od swojego dziecka dyrektor szkoły kieruje pismem do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o przejawach demoralizacji nieletniego, co może skutkować nadzorem kuratora sądowego, umieszczeniem w ośrodku szkolno-wychowawczym lub innymi sankcjami wyznaczonymi przez sąd.

b) w przypadku, gdy uczeń opuszcza zajęcia z danego przedmiotu:

1. Nauczyciel przedmiotu informuje wychowawcę o absencji ucznia, jeśli uczeń kilkakrotnie opuścił zajęcia tylko z danego przedmiotu.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem (ustala przyczyny nieobecności, przypomina o konsekwencjach).
3. Jeśli uczeń nadal opuszcza zajęcia z danego przedmiotu, wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych, pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
4. Pedagog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowę na temat przyczyn i konsekwencji wagarowania oraz zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania. Rodziców/opiekunów prawnych zobowiązuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalisty.

XIII. W przypadku zagrożenia samobójstwem, próbą samobójczą lub samobójstwem ucznia należy podjąć następujące kroki:

❖ Działania interwencyjne

1. Ustalenie rodzaju zdarzenia.
2. Zaopiekowanie się uczniem – przeprowadzić go w bezpieczne, ustronne miejsce, nie pozostawiać samego, w razie konieczności wezwać pogotowie ratunkowe, policję lub straż miejską.
3. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia.

4. Powiadomienie dyrektora szkoły, wychowawcy oraz rodziców/opiekunów prawnych ucznia.

❖ **Działania pokryzysowe**

1. Dokonanie diagnozy ryzyka ponowienia próby samobójczej i ustalenie strategii dalszego postępowania w porozumieniu ze specjalistami z Centrum Interwencji Kryzysowej lub Poradnią Zdrowia Psychicznego.
2. Rozmowa interwencyjna wychowawcy/pedagoga szkolnego z uczniem.
3. Bezwzględne zalecenie rodzicom/opiekunom prawnym konsultacji psychiatrycznej (pisemnie z podpisem rodzica/opiekuna prawnego) oraz skierowanie do instytucji niosących pomoc w sytuacji kryzysowej.
4. Monitorowanie sytuacji szkolnej ucznia.
5. Utrzymanie stałego kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia w celu wymiany informacji.
6. Ochrona ucznia przed dodatkową traumą, np. przed kontaktem z mediami.
7. Zorganizowanie zajęć terapeutycznych dla uczniów z klasy, w której wystąpiła sytuacja kryzysowa.

❖ **Działania profilaktyczne**

1. Omówienie problematyki samobójstw młodzieży na forum Rady Pedagogicznej.
2. Powołanie przez dyrektora szkoły Zespołu Kryzysowego (spośród nauczycieli i innych pracowników szkoły) oraz wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za kontakt z mediami.
3. Zorganizowanie zajęć edukacyjnych dla uczniów na temat sytuacji kryzysowych, zagrożeń dla zdrowia psychicznego i czynników ryzyka w przypadku zamachu samobójczego.
4. Zapoznanie rodziców/opiekunów prawnych ucznia z czynnikami wysokiego ryzyka oraz wskazanie instytucji niosących pomoc w sytuacjach kryzysowych.

XIV. W przypadku uzyskania informacji o ciąży nieletniej uczennicy, należy podjąć następujące działania:

1. Niezwłocznie poinformować wychowawcę klasy, dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca i/lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczennicą, starając się ustalić, czy rodzice/opiekunowie prawni już wiedzą o jej ciąży oraz czy ciąża nie jest wynikiem przestępstwa (gwałtu). W przypadku ustalenia, że ciąża jest wynikiem przestępstwa, dyrektor powiadamia policję.
3. Po otrzymaniu zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego ciążę nieletniej wychowawca, pedagog szkolny i dyrektor szkoły przeprowadzają z rodzicami/opiekunami prawnymi uczennicy rozmowę w celu ustalenia form pomocy i wsparcia (materialnego, psychologicznego, organizacyjnego) oraz informują o innych możliwościach – indywidualny tok nauczania lub nauczanie indywidualne.

4. Dyrektor informuje radę pedagogiczną o ciąży uczennicy oraz o uzgodnionym sposobie postępowania. Przypomina o potrzebie zachowania dyskrecji oraz o tym, że nauczyciele są zobowiązani do nie ujawniania spraw poruszanych na zebraniu rady pedagogicznej, które mogą naruszać dobra osobiste uczniów lub ich rodziców.
5. Wychowawcy klas w porozumieniu z pedagogiem szkolnym przeprowadzają zajęcia lub warsztaty kształtujące u uczniów postawy akceptacji i empatii w związku z zaistniałą sytuacją. Mogą ponadto przeprowadzić, np. z udziałem lekarza lub innego specjalisty, zajęcia podnoszące poziom wiedzy z zakresu świadomej prokreacji, inicjacji seksualnej i antykoncepcji.